

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2018

Eskilstuna kommun

*Lars Högberg
Ulrika Klacksell
Peter Söderman
Rebecka Hansson
Elisabeth Husdal
Dan-Erik Asp
Erika Andersson*

Oktober 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.3.	Revisionskriterier	3
2.4.	Avgränsning och metod	3
3.	Iakttagelser och bedömningar	5
3.1.	Lagens krav och god redovisningssed	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Bedömning	8
3.2.	God ekonomisk hushållning	8
3.2.1.	Iakttagelser	8
3.2.2.	Bedömning	9

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2018-01-01 – 2018-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2018.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2018.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2018.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommuner är skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början och i revisorernas uppgift ingår att granska kommunens delårsrapport.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL), kap 12
- Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22, Delårsrapport
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Fullmäktiges anvisningar avseende delårsrapport

2.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten avgränsas till följande:

- översiktlig granskning av det siffermässiga bokslutet per 2018-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,

- hur kommunen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (både finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisions- sed i övrigt har.

Rapportens innehåll har sakgranskats av medarbetare på ekonomiavdelningen.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Lagens krav och god redovisningssed

3.1.1. Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari - augusti. Resultatet för perioden uppgår till 250,4 mnkr.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och tillhörande noter. En sammanställd redovisning har upprättats i delårsrapporten.

Översiktlig förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under men inte efter delårsperiodens slut.

Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet beskrivs kortfattat.

En samlad, övergripande redovisning av kommunens investeringsverksamhet framgår av förvaltningsberättelsen.

En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten görs. Den prognostiserade resultatavvikelsen uppgår till -39,6 mnkr jämfört med budget.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen lämnas. Årets prognostiserade resultat efter balanskravsjusteringar om 18 mnkr uppgår till 93 mnkr. Inga underskott från tidigare år finns att återställa.

Upplysningar om hur den kommunala koncernen definierats, vilka juridiska personer den består av framgår.

Finansiella rapporter

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkningar samt noter. Räkenskaperna omfattar periodens utfall samt jämförelse med samma period föregående år. Däremot saknas för resultaträkningen, helårsprognos samt årsbudget i enlighet med gällande rekommendation 22. I förvaltningsberättelsen finns information om prognos per helår samt avvikelse i förhållande till budget. Sammanställda räkenskaper ställs upp jämte kommunens och omfattar de bolag som ska ingå.

Resultatanalys

Resultatet per augusti, enligt resultaträkningen, uppgår till 250,4 mnkr. Prognosen för helåret exklusive reavinster motsvarande 18,0 mnkr uppgår till 93 mnkr, vilket är -41 mnkr sämre än budgeterat.

Avvikelsen förklaras av att:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag prognostiserar ett underskott om 17 mnkr per helår på grund av högre tillväxt än den som prognostiserades vid budgettillfället.
- Finansnettot prognostiseras bli 58 mnkr högre än budget. Avvikelse beror främst på utdelningar från Kommuninvest och kommunala bolag om 22 mnkr respektive 21 mnkr.
- Nämnderna prognostiserar ett underskott på -40 mnkr.
- Övriga kommungemensamma kostnader inkl. reavinster prognostiserar en avvikelse på -43 mnkr.

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2018 samt utfallet för samma period 2017.

Resultaträkning

		Kommunen	
Belopp i mnkr		201808	201708
Verksamhetens intäkter	Not 1	1 059,5	1 058,5
Jämförelsestörande intäkter	Not 2	73,2	79,3
Verksamhetens kostnader	Not 3	-4 999,0	-4 775,5
Jämförelsestörande kostnader	Not 4	-32,3	-59,0
Avskrivningar	Not 5	-143,3	-133,0
Verksamhetens nettokostnader		-4 041,8	-3 829,7
Skatteintäkter	Not 6	3 000,8	2 908,6
Generella statsbidrag och utjämning	Not 7	1 206,7	1 171,2
Jämförelsestörande statsbidrag och utjämning	Not 7	0,0	0,0
Finansiella intäkter	Not 8	149,5	110,2
Finansiella kostnader	Not 9	-64,7	-67,2
Resultatet före extraordinära poster		250,5	293,1

I verksamhetens nettokostnader ingår jämförelsestörande poster om totalt 32,3 mnkr samt jämförelsestörande intäkter om 73,2 mnkr. De jämförelsestörande posterna avser reavinster från försäljning av anläggningstillgångar, exploateringskostnader.

Nämndernas budgetuppföljning och prognos

[Nämndernas budgetföljsamhet, inklusive över-/underskott tidigare år](#)

Belopp i miljoner	Prognos helår	Avvikelse aug	Avvikelse helår
Kommunstyrelsen	346,5	30,4	16,2
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	449,4	3,4	-0,7
Barn- och utbildningsnämnden	2 180,0	-2,6	-27,6

Kommunrevisionen	2,6	0,3	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	297,8	10,3	2,8
Miljö- och räddningstjänstnämnden	84,9	2,5	2,0
Socialnämnden	500,7	-27,7	-36,0
Stadsbyggnadsnämnden	399,3	2,9	3,8
Torshälla stads nämnd	43,2	3,3	0,0
Valnämnden	3,8	2,6	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	1 760,0	-0,8	0,0
Överförmyndarnämnden	11,9	1,1	0,0
Summa	6 080,8	25,8	-39,6

Av tabellen framgår att totalavvikelsen mellan prognos och budget för nämnderna är – 39,6 mnkr per helår. Tre av kommunens nämnder redovisar underskott, Arbetsmarknads och vuxenutbildningsnämnden (-0,7 mnkr), Barn- och utbildningsnämnden (-27,6mnkr) samt Socialnämnden (-36,0 mnkr). Störst överskott redovisar kommunstyrelsen (16,2 mnkr) och stadsbyggnadsnämnden (3,8 mnkr).

Inom Barn och omsorgsnämnden förklaras budgetavvikelsen främst av kostnaderna för tilläggsbeloppet som betalas ut. Beslut för vårterminen var fattade på de gamla kriterierna, men även med de nya kriterierna så räckte inte budget. Förskolan prognostiserar ett överskott om 12,9 mnkr främst beroende på att det är fler barn som ger ett ökat ekonomiskt utrymme. Grundskolan prognostiserar ett underskott om 1,1 mnkr, främst beroende på att besparingar inte har gett den effekt som skulle behövts. Gymnasieskolan prognostiserar ett underskott om 2,5 mnkr, främst beroende på lägre elevolymer. Särskolan prognostiserar ett resultat i nivå med budget.

Inom Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden förklaras överskottet av lägre kostnader för försörjningsstöd med 10,6 mnkr. Huvudorsaken till underskottet inom försörjningsstödet är ökat antal barnfamiljer i behov av stöd. Övriga verksamheter inklusive ett överskott från 2017 kompenserar för detta.

Kommunstyrelsen prognostiserar en positiv avvikelse mot budget på 16,0 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras av att vissa utvecklingsmedel inte kommer att förbrukas under 2018.

Vissa andra upplysningar

Redovisningsprinciper för delårsrapporten anges som ett eget avsnitt i delårsrapporten. Det framgår inte att principerna är de samma som vid föregående års årsbokslut. Däremot noteras vid jämförelse att de har samma innehåll som vid föregående års bokslut.

Förklaring till säsongvariationer beskrivs ej särskilt. Karaktären och storleken på jämförelsestörande poster lämnas som upplysningar i not till resultaträkningen.

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Vi rekommenderar dock att resultaträkningens uppställning ses över så att den bättre överensstämmer med Rådets rekommendation 22. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2018.

3.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt ett måldokument för mandatperioden 2017-2019 innehållande ett antal finansiella mål och verksamhetsmål.

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I delårsrapporten finns avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2018.

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2018	Utfall delår 2018	Prognos 2018
2019 uppgår resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag i genomsnitt under mandatperioden till 2,5 %	Målet har uppnåtts	Prognosen visar att resultatet kommer att uppgå till 1,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Prognosen för det genomsnittliga resultatet för den senaste fyraårsperioden är 3,1 %. Mål för indikatorn 1,8 %
Nämnder och bolag ska ha en ekonomi i balans.	Målet har inte uppnåtts.	Prognosen visar att 8 av 10 nämnder kommer att ha en ekonomi i balans. 4 av 6 bolag prognostiserar ett överskott för året. Mål för indikatorn är att samtliga nämnder och bolag ska ha ett plusresultat.
Självfinansieringsgraden av investeringar i genomsnitt under mandatperioden uppgår 2019 ska uppgå till 80 %.	Målet har uppnåtts.	Prognosen för självfinansieringsgraden är 105 %. Mål för indikatorn 70 %
Avtalstrohet vid inköp.	Målet har uppnåtts	Prognosen för indikatorn är 83 %. Mål för indikatorn är 75 %.
Lokaleffektivitet. Kvm per elev i grundskola, gymnasiet samt kvm nya vård- och omsorgsboenden.	Uppgift saknas.	Uppgift saknas.

Tre av de sex finansiella målen som fullmäktige fastställt kopplade till perspektivet ekonomi bedöms av kommunstyrelsen uppnås vid årets slut. Prognos för indikatorerna kopplade till lokaleffektivitet, beslutade i Årsplan 2018, saknas i delårsrapportens förvaltningsberättelse.

Kommunstyrelsen gör den sammanfattande bedömningen att god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet uppnås då det tyngst vägande målet kopplat till resultatet uppfylls.

Vi noterar att kommunstyrelsen utvärderar måluppfyllelsen utifrån delårsutfallet och inte från det prognostiserade helårsresultatet.

Mål för verksamheten

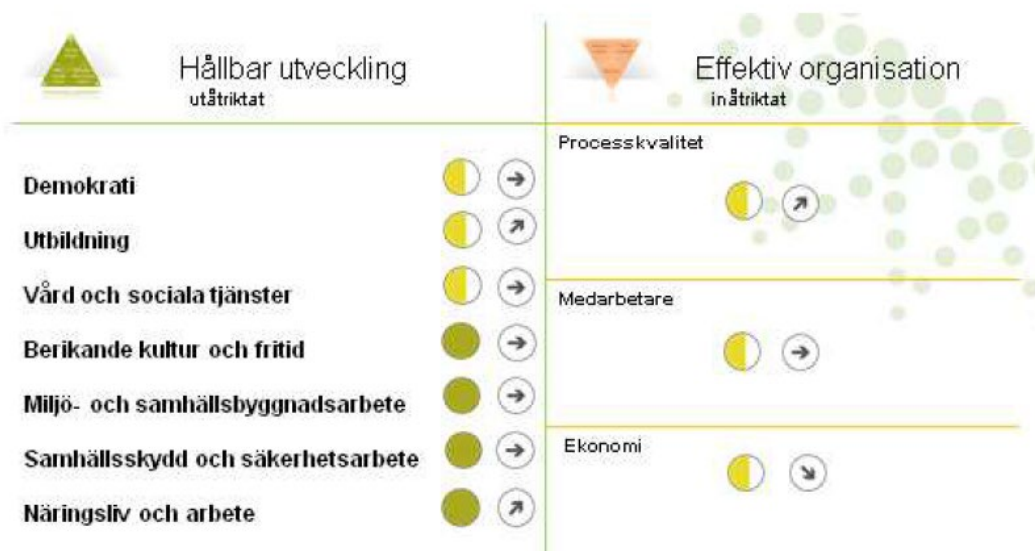
I Årsplan 2018 har kommunfullmäktige fastställt vad de vill uppnå under året samt de ekonomiska förutsättningarna för verksamheterna.

Kommunkoncernen följer upp verksamheterna utifrån de två övergripande perspektiven *hållbar utveckling* och *effektiv organisation*.

Hållbar utveckling, det utåtriktade perspektivet, beskriver vad kommunen ska åstadkomma för invånare, brukare och kunder. Effektiv organisation, det inåtriktade perspektivet, beskriver hur verksamheten har utförts och med vilka resurser ur tre aspekter – medarbetare, processkvalitet samt ekonomi.

Tendenser kring måluppfyllelse anges för de processer som är fastställda och ingår i respektive övergripande perspektiv. För varje process redogörs även för resultat och händelser under perioden.

De strategiska målen för 2018 följs upp utifrån de mål som nämnderna har fastställt samt de av kommunfullmäktige fastställda indikatorerna.

Förklaring indikatorer

Bättre än målet

Bättre än föregående år

Nära målet

Oföändrat mot föregående år

Sämre än målet

Sämre än föregående år

Förklaring åtaganden

Klart, avslutat/ Nått åtagandenivån

Pågår/ Nära åtagandenivå

Försenat/ Ej nått åtagandenivå

Ej påbörjat/ Ännu inget resultat

Vi konstaterar att samtliga mål som fullmäktige fastställt följs upp i delårsrapporten. Redovisningen görs utifrån prognos för helårsutfallet.

Bedömning

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2018.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2018.

2018-10-XX

Lars Högberg
Uppdragsledare

Rebecka Hansson
Projektledare